

**نقش و اثرات انجمن‌های زادگاهی [۱] بر توسعه روستایی
(مطالعه موردی روستای دریان)**

دکتر مصطفی ازکیا^۱، دکتر سید احمد فیروزآبادی^۲، ولی‌اله رستمعلی زاده^۳

چکیده

«انجمن‌های زادگاهی» به تشکل‌ها و نهادهای پایدار مهاجرین روستاها و شهرهای مختلف در شهرهای مهاجرپذیر را می‌گویند که فرایندی را برای شکل‌گیری طی کرده و دارای اهداف خاصی هم هستند. برخی از مهاجرین با تمرکز بر فعالیت‌های خاصی و با سکونت در مناطق مشخصی و یا از طریق ارتباطات، دست به تشکیل شبکه‌ها و نهادهایی پایدار می‌زنند. این شبکه‌ها و نهادهای پایدار، در صورت داشتن ویژگی‌هایی از انجمن‌های مدرن از قبیل داشتن اعضا و مکانی ثابت، روندهای دموکراتیک انتخاب اعضای اصلی و روسا و غیره و همچنین جهت‌گیری بسمت توسعه زادگاه، مصداق انجمن‌های زادگاهی هستند. انجمن‌های زادگاهی در مرتبه اول در رسیدگی به امور مهاجرین و در مرحله‌ای مهم‌تر در عمران و توسعه زادگاه خود نقش مهمی را ایفاء می‌نمایند.

هدف مقاله حاضر پژوهش درباره انجمن‌های زادگاهی دریانی در تهران و بررسی اثرات آن بر توسعه روستای دریان است. این تحقیق از لحاظ هدف کاربردی و روش انجام آن کیفی و با استفاده از مصاحبه، مصاحبه گروهی و مشاهده بوده است.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که تشکل‌ها و نهادهای پایدار دریانی در تهران، ویژگی‌های انجمن‌های زادگاهی را دارا بوده و با توجه به ساختار تشکیلاتی و نهادی، در رشد و توسعه زادگاه خود «روستای دریان» و منطقه شبستر تاثیر ملموس و بسزایی دارد.

واژگان کلیدی: انجمن‌های زادگاهی / وجوه ارسالی / مهاجرین / دریانی‌های تهران / روستای دریان / توسعه روستایی.

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۷/۱۱/۱۵

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۷/۱۰/۱۹

۱- استاد دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران (نویسنده مسئول) mazkia@azkia.ir
۲- استادیار دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران ahmad.firouzabadi@gmail.com
۳- کارشناسی ارشد مدیریت توسعه v.rostamalizadeh@gmail.com

مقدمه

امروزه در عصر جهانی شدن قرار داریم. در این عصر مقولات اجتماعی، اقتصادی، شهر، روستا، توسعه و بسیاری از مقولات دیگر دستخوش تغییر شده‌اند. در این میان مقوله مهاجرت و مهاجران و نقش و اثرات آنها در اجتماعات مبداء شکل جدیدی پیدا کرده است. در بسیاری از موارد مهاجرت و بخصوص مهاجرت از روستا به شهر را باعث توسعه نیافتگی روستا و همچنین ایجاد مسائل و مشکلاتی برای شهرها می‌دیدند. توسعه نیافتگی‌ای که بر اساس خروج سرمایه‌های انسانی و مادی از روستا اتفاق می‌افتاد. همچنین «تاکنون در ادبیات مربوط به مهاجرت در ایران بر اثرات منفی مهاجرت تاکید شده و نقش مهاجران در توسعه نقاط مبدا مورد غفلت قرار گرفته است» (رضوانی و رجایی، ۱۳۸۶) اما مهاجرت چه در مقیاس داخلی و چه در مقیاس بین‌المللی همیشه ضد توسعه‌ای و دارای پیامدهای منفی نمی‌باشد.

نقش مهاجران در توسعه کشور و اجتماعات زادگاه خود، حائز اهمیت و توجه جدی‌ای است. مهاجرینی که در فرایند توسعه زادگاه خود از نهادها و روابط بهره می‌جویند. شبکه‌ها، انجمن‌ها و نهادهای اجتماعی را ایجاد کرده و روابط اجتماعی با همدیگر در مقصد و با افراد ساکن در اجتماعات مبداء برقرار می‌کنند. احساس مسئولیت در امور زادگاه، جریان وجوه ارسالی [۲] و ارسال خیلی از مولفه‌های توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی با استفاده از این روابط و نهادها، اثرات توسعه‌ای در زادگاه را به همراه دارد.

شبکه‌هایی که مهاجران دست به ایجاد آنها می‌زنند در شکل پایدار خود بتدریج تبدیل به انجمن‌ها، نهادها و سازمان‌هایی می‌شود که این انجمن‌ها و سازمان‌ها بواسطه سرمایه اجتماعی مستتر در آنها نسبت به وضع عمومی مهاجران و همچنین اجتماع زادگاه خود احساس مسئولیت کرده و عهده‌دار نقشی مهم در توسعه اجتماعات خود می‌شوند. مهاجران اجتماعات مختلف با تشکیل شبکه روابط و شبکه‌های اجتماعی پایا، انجمن‌های داوطلبانه و سازمان‌های مبتنی بر اجتماع و غیره، هم در راه کمک متقابل به همدیگر برای پیشرفت اقتصادی، پیدا کردن کسب و کار، مسکن و ... موثر بوده و هم در زمینه کمک به اجتماع بومی و زادگاه خود از طریق روابط این شبکه‌ها با زادگاه و فرستادن وجوه ارسالی و سرمایه‌گذاری سهم مهمی در توسعه اجتماعات بومی پیدا کرده‌اند. مهاجران همواره در زادگاه خود خانواده و خویشاوندان، میراث‌ها، علقه‌ها، تمایلات و مواردی از این قبیل دارند که این موارد باعث ارسال وجوهی از مهاجران به اجتماع زادگاه خود

می‌گردد. در مواردی وجوه ارسالی مهاجران به صورت جمعی بوده و در موارد و زمینه‌های عمومی اجتماع زادگاه هزینه می‌شود. سرمایه‌گذاری در ایجاد موسسات تولیدی، زیربنایی و عمرانی اجتماع از دیگر کارهایی است که مهاجران در زادگاه خود انجام می‌دهند که این سرمایه‌گذاری‌ها باعث امتداد علقه‌های مهاجرین به فرزندانشان در زادگاه خود می‌شود. انجمن‌های زادگاهی به عنوان مصداق و نمونه بارز شبکه‌های اجتماعی و سرمایه اجتماعی مهاجران، انجمنی است که می‌توان به درستی آن را تشکل و نهادی پایدار از مهاجران مبادی مختلف در شهرهای بزرگ خواند، که به امور افراد عضو و مهاجران مشتاق بوده و می‌خواهد نقشی سازنده‌ای در توسعه اجتماعات مبدا و زادگاه خود به وجود آورد.

ادبیات نظری

انجمن‌های زادگاهی

انجمن‌های زادگاهی مفهومی است که در سال‌های اخیر و بویژه در ایالات متحده مطرح گردیده و تحقیقات محدودی هم در این زمینه و هم در مورد نقش سازنده مهاجران، در کشورهای مختلف انجام گرفته است. به طوری که فاکس و بادا [۳] معتقدند که برای بیشتر از یک دهه است که، صدها انجمن زادگاهی مهاجران مکزیکی در آمریکا، سرمایه خود را افزایش داده و برای توسعه اجتماع اصلی و مسئولیت عمومی در اجتماعات مبدا فعالیت کرده‌اند (Bada, 2008 Fox and). بیشتر مطالعاتی که در زمینه انجمن‌های زادگاهی، و مشخصاً آن دسته از مطالعاتی که در زمینه فعالیت‌ها و کارکردهای انجمن‌های زادگاهی صورت گرفته، رویکردشان در درون یک چارچوب مفهومی از مهاجرت، وجوه ارسالی و توسعه قرار دارد (Caglar, 2006) یعنی در بررسی انجمن‌های زادگاهی باید این سه مولفه مورد توجه قرار گیرد.

وجوه ارسالی مهاجران مکزیکی در ایالات متحده نزدیک به ۲۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۶ پیش‌بینی شده است. رقمی که فقط صادرات نفت و صنعت توریسم بعنوان منابع درآمدی مکزیکی، فراتر از آن هستند. قسمت عمده‌ای از این وجوه ارسالی، از مهاجرینی است که برای تامین نیازهای اساسی خانواده‌هایشان از قبیل غذا، پناهگاه و مراقبت‌های بهداشتی دست به این کار می‌زنند. در حال حاضر برای همه روستاهای مکزیکی وجوه ارسالی‌ای وجود دارد که تنها منبع درآمد برای خانواده‌ها هستند. در سال ۲۰۰۴، در سرشماری آماری مکزیکی، دو میلیون خانوار در سراسر این کشور وجوه ارسالی را به عنوان منبع اصلی درآمد خود ذکر کرده بودند. با این حال

وجوه ارسالی جمعی که از طریق انجمن‌های زادگاهی دریافت شده و ارسال می‌گردد، باعث افزایش توجه محققان و سیاست‌مداران به این موضوع شده است (Gordan, 2006).

سازمان‌های مهاجرین، عضویت از انجمن‌های زادگاهی تا سازمان‌های کارگری و جماعت‌های مذهبی را در بر می‌گیرد. انجمن‌های زادگاهی، سازمان‌هایی با عضویت مهاجران است که بوسیله افرادی از اجتماعات مبدا شکل می‌گیرد. اگر چه در ابتدا بسیاری از آنها، گروه‌هایی غیر رسمی بودند اما امروزه آنها تبدیل به سازمان‌های رسمی شده‌اند. انجمن‌های زادگاهی به عنوان شبکه‌های حمایت اجتماعی، منتقل‌کننده فرهنگ و ارزش‌ها به نسل تازه متولد شده مهاجران در مقاصد مهاجرتی هستند. همچنین این انجمن‌ها درگیر طرح‌های توسعه اجتماعی به نمایندگی از اجتماعات مبدا و همینطور حمایت از حقوق مهاجران در اجتماعات مبدا بوده و علاوه بر این، از حقوق مهاجران در اجتماعات مقصد نیز حمایت می‌کنند. هرکدام از این انجمن‌ها دارای یک مرکز واحد و اعضای هستند. بسیاری از اعضای انجمن‌های زادگاهی نسبتاً ثابت هستند و مقدار زیادی از رهبران آنها از ثبات اقتصادی برخوردار بوده و نمایندگان قانونی یا شهروند آمریکا هستند (Fox and Bada, 2008).

تحقیقات در مورد کنش جمعی مهاجران نشان می‌دهد که بسیاری از مهاجران، همراه با خود درکی از اجتماع اصلی را آورده و آن را در اجتماع مقصد بازسازی می‌کنند (Fox and Bada, 2008). در مورد نمونه مکزیک‌ها، انجمن‌های زادگاهی مکزیک‌های سازمان‌های مردم‌عادی بوده که بوسیله مهاجران مکزیک‌ها شکل داده شده‌اند. در ایالات متحده این سازمان‌ها مبتنی بر شبکه‌های اجتماعی بوده که از مهاجران همسان شهرها یا روستاهای مکزیک‌ها در اجتماعات جدید ایالات متحده تشکیل شده‌اند. این انجمن‌ها بوسیله فراهم‌آوری پول برای صندوق کارهای عمومی و پروژه‌های اجتماعی، به دنبال بهبود و ترویج حیات مطلوب اجتماعات زادگاهی‌شان هم در مبدا (مکزیک) و هم در محل سکونت فعلی (ایالات متحده) هستند. این سازمان‌ها از قبل از دهه ۱۹۸۰ بویژه در مناطق مرکزی مادرشهرهای لس‌آنجلس و شیکاگو افزایش یافته‌اند (Rivera-Salgado, 2006, p5). انجمن‌های زادگاهی محورهایی برای عضوگیری و شناسایی اعضای فعال دارند. گردان [۴] (۲۰۰۶) معتقد است که انجمن‌های زادگاهی معمولاً از یک هسته گروهی ۵ تا ۱۵ داوطلب تشکیل می‌شوند که از سیبج صدها مهاجر همشهری در اجتماعاتشان از طریق مجالس رقص، بخت‌آزمایی‌ها، رودیوها (نمایش گاوچران‌ها که در آن مهارت‌های خود را مانند کمنداندازی، اسب سواری و غیره نشان

می‌دهند) استفاده کرده و از این طریق، پروژه‌های انسان‌دوستانه مالی در اجتماعات مبدایشان انجام می‌دهند. اغلب این کلوب‌ها نه تنها نقش فعالی در شناخت و شناسایی پروژه‌هایی که به نفع زادگاه بوده بازی می‌کنند، بلکه همچنین در اجرا، تحقق و کنترل طرح‌ها و پروژه‌های خود تلاش نموده و فعالیت تنگاتنگی با شرکایشان در روستا انجام می‌دهند (Gordan, 2006, p10). پس انجمن‌های زادگاهی مبتنی بر شبکه‌های اجتماعی هستند که از مهاجران همسان شهرستان‌ها و روستاها تشکیل شده‌اند (Rivera-Salgado, 2006, p5).

در کل، مقصود و هدف انجمن‌های مهاجرین یا انجمن‌های زادگاهی در ماهیت اجتماعی‌ای است که حول محور یک فعالیت مذهبی یا یک فعالیت ورزشی شکل گرفته و سازماندهی فعالیت‌های اجتماع همچون رقص‌ها و میهمانی‌ها گرایش دارند تا از این طریق افراد اجتماع گرد هم جمع شوند. تا در مورد مسائل اساسی مربوط به اجتماع اصلی خود تصمیم‌گیری کرده و جوهی برای اجتماع مبداء ارسال نمایند. بنابراین وجوه ارسالی اعضا برای کمک در بهبود و توسعه اجتماعات مبداء فرستاده می‌شود (Vargas-Lundius, 2004).

فعالیت‌های انجمن‌های زادگاهی در سال‌های اخیر به شکل گسترده‌ای متنوع شده است. پول جمع‌آوری شده بوسیله این انجمن‌ها (از طریق مراسم و مجالس رقص، میهمانی‌ها، بخت‌آزمایی‌ها و غیره) برای فعالیت‌هایی متعددی از قبیل: آسفالت و سنگفرش کردن جاده‌های زادگاه، ساختن مدارس یا مراکز سلامتی، ساختن پارک‌ها، نصب دستگاه‌های گندزدایی آب، ساخت یا بهبود قبرستان‌ها، حتی پس فرستادن مهاجران فوت شده برای دفن در گورستان محلی مصرف شده است. انجمن‌های زادگاهی همچنین شروع به تمرکز بر توسعه اجتماعی اجتماعات مبداء نیز نموده‌اند. آنها برای بهبود استانداردهای سلامتی و آموزشی ساکنان اجتماع، از طریق فراهم نمودن کمک هزینه‌های دانشجویی، کتاب برای کتابخانه‌ها، تجهیزات پزشکی و دارویی، و تامین هزینه فعالیت‌های ورزشی محلی فعالیت می‌نمایند. بعلاوه، انجمن‌های زادگاهی در موارد بیشتری درگیر سرمایه‌گذاری مالی در پروژه‌های استخدامی - و درآمد- و تولیدی که بوسیله اعضای اجتماع خودشان مدیریت شده و اغلب بوسیله اعضای انجمن‌های زادگاهی و سازمان‌های غیر دولتی [۵] محلی نظارت می‌شوند، شده‌اند (Vargas-Lundius, 2004). بنابراین اغلب انجمن‌های زادگاهی در سال‌های

اخیر از نقش بالقوه خود در توسعه زادگاه خود آگاه شده و برخی از آنها تمرکز جدیدی برای کمک به توسعه اقتصادی و اجتماعی شهرستان‌های بدست آورده‌اند (Vargas-Lundius, 2004).

یک مطالعه اخیر در مورد انجمن‌های زادگاهی مکزیکی‌ها نشان می‌دهد که در حدود ۶۰ میلیون دلار آمریکا، هدایایی بوده که از همکاری‌ها و کمک‌های انجمن‌های زادگاهی برای انجام پروژه‌های مدرسه‌ای، سلامتی و زیرساخت‌ها در مکزیک هزینه شده است (Orozco, 2003). یک جنبه برجسته از این اهداعات و کمک‌ها در این است که در بیشتر اجتماعات ذینفع، کمک‌های انجمن‌های زادگاهی بیشتر از بودجه حکومتی شهری (وابسته به شهرداری) برای امور عام‌المنفعه نفع داشته است (Orozco, 2004).

فعالیت انجمن‌های زادگاهی که بیشتر به شکل شبکه‌ای است در بیشتر موارد، کمک به وجوه ارسالی جمعی می‌باشد. فاکس و بادا (۲۰۰۸) معتقدند که باید توجه داشت که بسیاری از مهاجران، اجتماعات خود را رها می‌کنند؛ برخی دیگر به اجتماعات خود باز می‌گردند. و با علیرغم توجه زیاد به حجم در حال افزایش وجوه ارسالی مهاجران به اجتماع مبداء، تنها مقدار کمی از مهاجران هستند که منابع خود را برای حمایت از خانواده‌هایشان در اجتماع مبداء ارسال نمی‌کنند (Fox and Bada, 2008). در اینجا تشکیل شبکه‌های مهاجرین و انجمن‌های زادگاهی کمک زیادی برای جهت‌دهی وجوه ارسالی فردی به سمت و سوی وجوه ارسالی جمعی دارد تا از این طریق وجوه فردی جمع شده برای توسعه اجتماعات هزینه گردد.

انجمن‌های زادگاهی، بیشتر ابزار رسمی شبکه‌های اجتماعی هستند. انجمن‌های زادگاهی مکزیکی‌ها آغازشان بعنوان شبکه‌های اجتماعی‌ای که اساساً چرخشی حول بازی‌های فوتبال و مهمانی‌ها و شادی‌های روز مقدس حمایت از شهرستان (زادگاه) بوده‌اند و بیشتر شامل سازمان رسمی کلوب‌ها و نهایتاً اتحادیه شده‌اند (Zabin and Escala 1998). اهمیت این انجمن‌ها مبتنی بر ماهیت و ویژگی نوع دوستی کمک رسانی و هدف‌گیری برای افزایش درآمد در ایالات متحده بمنظور نفع رسانی به اجتماعات مهاجرین در مکزیک برای برآوردن نیازهای اساسی است. پول جمع‌آوری شده برای مجموعه گسترده‌ای از فعالیتها خرج می‌شود، اما سرمایه‌گذاری‌ها عمدتاً در ساختار زیربنایی رخ می‌دهد. وقتی که انجمن‌های زادگاهی ساختمان زیرساخت‌های عمومی را تامین می‌کنند، از قبیل راه‌ها و پل‌ها، و غیره، در نتیجه اجتماعات محلی خود را بوسیله تسهیل‌گری فعل

و انفعالات (معاملات) اقتصادی بهبود می‌بخشند. بهمین نحو، سرمایه‌گذاری آنها در پروژه‌های آموزشی و سلامتی یک سرمایه‌گذاری مستقیم در سرمایه انسانی است (Lopez et al, 2001, pp10-11). با اینکه مهاجران در خارج از زادگاه خود زندگی می‌کنند اما علاقمند به سرمایه‌گذاری در موسسات کشور زادگاهشان هستند، هم بعنوان یک وسیله برای استخدام اعضای خانواده در زادگاه، و هم بدست آوردن درآمد بیشتر یا دارایی برای دوران بازنشستگی و یا بازگشت احتمالی به کشور زادگاه خود. این انواع سرمایه‌گذاری‌ها بر بخش وجوه ارسالی می‌تواند یک تاثیر بزرگ بر کاهش فقر و گسترش کسب‌وکار در اجتماعات زادگاهشان داشته باشد (AbulKalam Azad, 2004).

انجمن‌های زادگاهی در ارتباط با نگهداشت گره‌ها و علقه‌های فرهنگی و بهبود وضع خانواده‌های ساکن در اجتماعات کشورهای اصلی می‌باشند در چنین سازمان‌هایی افراد از کشورهای مختلف برای بهبود و بهتر شدن شهرهای خود و وضعیت آنها فعالیت می‌کنند (Orozco, 2004). تحقیقات در مورد کنش جمعی مهاجران بر اساس تسهیم اجتماعات اصلی (مبدا) پیشنهاد می‌کند که بسیاری از مهاجران، در درک خود را از اجتماع با خود می‌آورند و آن را در اجتماع مقصد بازسازی می‌کنند. زمانیکه انجمن‌های زادگاهی، مراکزی به شکل اتحادیه‌هایی در شهرهای کشورهای مقصد ایجاد می‌کنند و درکی از تعلق منطقه‌ای در مهاجران بوجود می‌آورند، حس هویت مدنی تسهیم شده و گسترش می‌یابد (Fox and Bada, 2008).

روش تحقیق

در تحقیق حاضر از روش تحقیق کیفی استفاده شده است. منظور از روش تحقیق کیفی عبارتست از هر تحقیقی که یافته‌هایی را بدست می‌دهد که با شیوه‌هایی غیر از روش‌های آماری یا هر گونه کمی کردن کسب شده اند. این شیوه ممکن است به تحقیق درباره زندگی افراد، شرح حال‌ها، رفتارها و همچنین درباره کارکرد سازمانی، جنبش‌های اجتماعی یا روابط بین‌الملل معطوف باشد. حتی ممکن است بعضی از داده‌ها به شیوه آماری کمی شده باشد اما خود تجزیه و تحلیل کیفی باشد (استراوس و کوربین، ۱۳۸۵، ص ۱۷). همچنین روش‌های کیفی برای پرده برداشتن از پدیده‌هایی که کمتر شناخته شده‌اند و دیدن اینکه در پشت آنها چه نهفته است بکار می‌روند. تحقیق کیفی را محققان علوم اجتماعی و رفتاری و کسانی که در زمینه‌های مختلف با موضوعات مربوط به رفتار انسان و کارکرد آن سروکار دارند، انجام می‌دهند. این شیوه تحقیق می‌تواند برای مطالعه سازمان‌ها، گروه‌ها و افراد مورد استفاده قرار بگیرد (همان، ص ۱۹).

روش گردآوری اطلاعات نیز با استفاده از با استفاده از تکنیک‌های مصاحبه، مصاحبه گروهی و مشاهده بوده است. مصاحبه‌ها با رهبران انجمن‌های زادگاهی، اعضای انجمن‌های زادگاهی، مسئولین محلی روستا، مسئولین دولتی شهرستان و مردم روستای دریان انجام گرفته شده است. نحوه بررسی انجمن‌های زادگاهی دریانی در جدول شماره ۱ با مولفه‌ها و شاخص‌ها آمده است.

جدول شماره (۱) نشانگر بررسی ابعاد، ویژگی‌ها و مولفه‌های انجمن‌های زادگاهی در این تحقیق

نحوه عضویت	ویژگی‌های سازمانی
انتخاب روسا و اعضای اصلی	
چرخه زندگی	ظرفیت‌های ساختاری
شناخت نیازها و تعیین طرح‌ها	
جمع‌آوری پول و تخصیص منابع	
اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها	شراکت و توانایی جمعی
شراکت با نهادها و سازمان‌های دیگر	
سازمان‌ها و نهادهای همکار توسعه	ماندگاری بلند مدت
مدت زمانی طرح‌ها و مدت زمانی اجرای طرح‌ها	
تداوم در اجرای طرح‌ها	وجوه ارسالی
انگیزه‌های ارسال وجوه	
مکانیزم‌های ارسال وجوه	
نحوه استفاده از وجوه	اثرات توسعه‌ای
تأثیرات بر روی منطقه	
تأثیرات بر روی محل و روستا	

جامعه مورد مطالعه دریانی‌های تهران بوده است که بر اساس آمارهای ارائه شده از سوی رهبران و بزرگان دریانی‌ها ۲۰۰۰ هزار خانوار هستند. روستای دریان از توابع شهرستان شبستر در استان آذربایجان شرقی است. این روستا بر اساس سرشماری سال ۱۳۸۵ دارای ۲۲۳۱ نفر جمعیت و با ۶۹۱ خانوار است که در ۲۵ کیلومتری شبستر مرکز شهرستان قرار گرفته است.

اولین دریانی‌ها در بین سال‌های ۱۳۱۰ تا ۱۳۱۵ وارد تهران شدند. بعلاوه اولین تاثیرگذاران دریانی در تهران، خانواده ابراهیمی دریانی بودند. مهدی ابراهیمی دریانی یکی از معروف‌ترین چهره‌های دریانی است. وی از خیرین بزرگ آذربایجان بوده و از کارهای بزرگ وی ساخت بازار شبستر و تاسیس درمانگاه، مدارس متعدد و کارهای خیریه‌ای دیگر در منطقه و نقاط دیگر بوده است. حاج

مهدی با تاسیس شرکت شهرآرا خود را به عنوان اولین آپارتمان‌ساز در ایران معرفی کرد و بنیاد محله‌های شهرآرا، دریان نو، تهران ویلا، آریا شهر و ستارخان به دست وی بوده است. وی همچنین در بازار شرکت چای عقاب را تاسیس نموده و بتدریج از تاجران بزرگ چای ایران شد.

یافته‌ها

تشکل‌های دریانی‌های تهران

تشکل‌های دریانی‌های تهران شامل هیات عزاداری، صندوق قرض‌الحسنه، هیات سی نفره و درمانگاه خیریه است. محل اصلی این تشکل‌ها و مکانی که در آن جلسات و گردهمایی‌های دریانی‌ها برگزار می‌شود حسینیه دریانی‌های تهران می‌باشد که در خیابان پاتریس لومومبا واقع شده است. این حسینیه بزرگ در سال ۱۳۶۰ افتتاح شده و درمانگاه خیریه دریانی‌ها که در کنار آن واقع است در سال ۱۳۷۲ به بهره‌برداری رسیده است. دریانی‌ها از ابتدای عزیمت به تهران و با افزایش جمعیت مهاجری خود، هیات عزاداری داشتند که این هیات به صورت دوره‌ای و در منازل مردم بوده است. اما احداث حسینیه و داشتن مکانی ثابت، باعث نزدیکی دریانی‌ها بهم شده و فرایند تشکیل شبکه اجتماعی دریانی‌ها را مستحکم نموده است تا در مراسم مختلف، جشن‌ها، میهمانی‌ها و غیره آشنایی و فرایند عضوگیری به راحتی به اجرا در بیاید.

دریانی‌های تهران در مراسم مختلف و در مناسبت‌های مختلفی از جمله مراسم عروسی، عزا و مناسبت‌های عاشورا، ایام فاطمیه، ماه رمضان و ... در محل حسینیه و محل‌های دیگر وابسته به دریانی‌ها، همدیگر را ملاقات کرده و از این طریق شبکه اجتماعی خود را مستحکم‌تر می‌کنند. علاوه بر این در روزهای مشخص و از پیش تعیین شده‌ای، جلسات متعدد و ادواری را صندوق قرض‌الحسنه، هیات سی نفره و معتمدان و ریش سفیدان دریانی برگزار می‌کنند که در مورد مسائل مختلف دریانی‌ها چه در تهران و چه در روستای دریان به هم‌اندیشی می‌پردازند. بنابراین وجود حسینیه، محلی ثابت را برای گردهم‌آیی دریانی‌ها فراهم آورده و عمده جلسات دریانی‌ها در آن برگزار می‌شود. علاوه بر مناسبت‌ها و مراسم، مبنای کمک‌رسانی به افراد هم‌زادگاه در تهران و همچنین کمک‌رسانی در مورد روستای دریان نیز از عوامل جمع شدن و گردهم‌آیی دریانی‌ها در مواقع بخصوصی می‌باشد. برای نمونه گردهمایی‌های هیات سی نفره و صندوق قرض‌الحسنه در این مقوله جای دارد.

همچنین جدول شماره ۲ نهادها و تشکل‌های مهم دریانی‌ها را در تهران با نوع فعالیت و حیطه فعالیت آنها نشان می‌دهد.

جدول شماره (۲) نهادها و تشکل‌های مهم دریانی‌ها در تهران

حیطه فعالیت	نوع فعالیت	نهاد و شبکه پایدار
تهران	مذهبی	هیات عزاداری
تهران	حمایتی و عام‌المنفعه	صندوق قرض الحسنه
تهران و دریان	رهبران محلی و رسیدگی به امور دریانی‌ها در تهران و دریان	هیات امنای دریانی‌های تهران
دریان	عمرانی و حمایتی	هیات سی نفره دریانی‌های تهران
تهران	اقتصادی	شرکت تعاونی یاران دریان
دریان	اقتصادی	شرکت عمران دریان
تهران	مذهبی و فرهنگی اجتماعی	حسینیه و هیات امنای حسینیه
تهران	خبریه‌ای و عام‌المنفعه	درمانگاه خیریه

منبع: یافته‌های تحقیق

نهادها و تشکل‌های دریانی دارای حیطه فعالیت در دو نقطه تهران و دریان بوده و یا ترکیبی از حیطه فعالیت در تهران و دریان هستند که نشان از توجه دریانی‌های تهران به روستای خودشان را دارد و امتداد یافتن علایق دریانی‌ها را به روستا نشان می‌دهد. نکته بسیار پراهمیت اینکه، نهادهای دارای ساختار رسمی و مدرن‌تر بیشتر به سمت فعالیت در دریان سوق یافته‌اند. نوع فعالیت تشکل‌های دریانی نیز در یک طیف گسترده‌ای از مذهبی، حمایتی و عام‌المنفعه، عمرانی، اقتصادی، فرهنگی اجتماعی و... گسترش یافته است.

ویژگی‌های سازمانی انجمن‌های زادگاهی دریانی به چه نحو می‌باشد.

در دیدمان اول باید توجه داشت که دریانی‌های تهران ترکیبی از آشنایان و اقوامی هستند که از یک روستای واحد بوده بنابراین هماهنگی و همشکلی زیادی در بین دریانی‌ها وجود دارد. دریانی‌ها به شدت متحد بوده و نسبت به همدیگر همبستگی، و در مورد وضعیت همدیگر بسیار توجه دارند.

در مورد نحوه عضویت دریانی‌ها در انجمن‌های زادگاهی دریانی، یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که تمام دریانی‌های ساکن در تهران، به صورت خودکار عضو انجمن‌های زادگاهی هستند و به دلیل شناختی که دریانی‌های تهران نسبت به همدیگر دارند نیاز به ثبت اسامی دریانی‌ها وجود

ندارد. همچنین به خاطر اینکه همه برخاسته از یک روستای واحد هستند، شناخت و وثوق کامل نسبت به همدیگر دارند.

همچنین حضور دریانی‌ها در مراسم مختلف و جمع دریانی، باعث اثبات عضویت آنها در تشکل‌های دریانی را به وجود می‌آورد. علاوه بر این، دعوت در مراسم مختلف خصوصی از دریانی‌ها باعث نزدیکی و اعلام عضویت افراد را در تشکل‌های دریانی را فراهم می‌آورد. علاوه بر این نهادی مانند صندوق قرض‌الحسنه دارای اعضای ثبتي است. البته همه اعضای این صندوق شامل دریانی‌ها نیست و جدا از دریانی‌ها، افراد روستاهای همجوار دریا نیز در آن عضویت دارند. که آن هم به دلیل آشنایی افرادی از دریانی‌ها با آنها می‌باشد.

انتخاب رهبران انجمن‌های زادگاهی دریانی‌ها و اعضای اصلی آن، دارای یک چارچوب بسیار روشن و ساختاری منسجم و کاملاً دموکراتیک است. و تبلوری از مشارکت دریانی‌ها در انتخاب هیات اصلی و روسای انجمن زادگاهی می‌باشد.

انجمن زادگاهی دریانی‌ها (هیات سی نفره دریانی‌ها) یکی از بزرگترین و معتبرترین تشکل دریانی‌ها است که متشکل از سی عضو اصلی است. این تشکل که دارای اساسنامه می‌باشد، نحوه انتخاب اعضا اصلی نیز از طریق انتخابات صورت می‌گیرد.

انتخابات هیات سی نفره دریانی‌های تهران

روستای دریا در قدیم دارای پنج محله بوده است و بر اساس این پنج محله تقسیم می‌شده است. اسامی این محلات به شرح زیر می‌باشد: (۱) میدکاهو [۶] (۲) دیزج (۳) تپه (۴) مراد (۵) کهریز. بر اساس این پنج محله دریا قدیم، دریانی‌های تهران در این پنج محله جای می‌گیرند. دریانی‌های متعلق به هر محله در نوبت‌های جداگانه‌ای و در گردهمایی‌های خود، افراد کاندیدا را که معرفی می‌شوند از بین کاندیداها و افراد داوطلب شش نفر را به عنوان نماینده خود انتخاب می‌کنند. مجموع اعضای هر پنج محله دریا قدیم با همدیگر هیئت سی نفره دریانی‌های تهران را تشکیل می‌دهند. از هر شش نفر اعضای اصلی هر محله، یک نفر بعنوان عضو اصلی شش نفر شناخته می‌شود که در مجموع پنج نفر دارای حق امضا و تخصیص اعتبارات را دارند. این انجمن زادگاهی و هیات سی نفره دارای اساسنامه بوده و انتخابات به صورت دوره‌ای برگزار می‌شود. انتخابات هیات سی نفره هر چهار سال یک‌بار برگزار می‌شود. این هیات چهارشنبه آخر هر ماه از ساعت ۴ تا ۸ بعد از ظهر و در محل حسینیه دریانی‌های تهران جلسه برگزار می‌کند. جلسه با حضور ۱۵+۱ نفر

از اعضا رسمیت پیدا می‌کند و تصمیمات گرفته شده در این جلسه صورت قانونی به خود گرفته و قابل اجرا می‌باشد. مثلاً در مورد تخصیص اعتبارات به طرح‌های عمرانی روستای دریان و کمک‌های مورد نیاز برای دریانی‌های تهران و ... .

مهمترین بخش تامین اعتبار هیات سی نفره بصورت سرانه سالیانه‌ای است که از تمام خانوارهای دریانی‌های ساکن در تهران گرفته می‌شود. هر خانوار دریانی باید سالانه مبلغ ۶۰ هزار تومان به بالا را برای حساب هیات سی نفره پرداخت نماید.

نهادهای و تشکلهای دریانی‌ها در تهران دارای مکان ثابت بوده و محل حسینیه دریانی‌ها مکان ثابتی را برای گردهم‌آیی‌ها و همچنین برگزاری مراسمات بوجود آورده است. همچنین در محل حسینیه دفاتری برای صندوق قرض‌الحسنه، هیات سی نفره و هیات امنای دریانی‌های تهران موجود می‌باشد. از زمان تاسیس حسینیه در سال ۱۳۶۰، حسینیه مکانی ثابت برای دریانی‌ها را بوجود آورده است. این نهادها علاوه بر دفتر مرکزی ثابت، دارای اساسنامه بوده و حتی صندوق قرض‌الحسنه دریانی‌ها ثبت رسمی نیز شده است.

با این حال چرخه زندگی تشکلی و انجمنی دریانی‌ها مراحل زیر را طی است. دریانی‌ها از اوایل سده حاضر بتدریج وارد تهران شدند اما با ورود تعداد بیشتری از دریانی‌ها بین سال‌های ۱۳۱۲ تا ۱۳۱۵ دریانی‌ها سعی در خبردار شدن از احوال همدیگر و حفظ شکل شبکه‌ای خود را داشتند. بنابراین با توجه به بافت سنتی و مذهبی که داشتند مهم‌ترین وسیله در اختیار آنان هیات عزاداری بوده است. چرا که به واسطه هیات عزاداری در مناسبت‌های مذهبی فرصت جمع شدن و جویایی احوال و حمایت متقابل فراهم بوده است.

هیات عزاداری دریانی‌ها به عنوان مهمترین تشکل دریانی‌ها از ابتدای ورود دریانی‌ها به تهران، تا سال ۱۳۲۵ به صورت سیار و هفتگی و در منازل اشخاص بوده است. اولین جلسه رسمی دریانی‌ها در سال ۱۳۲۵ و در ماه محرم در منزل مرحوم عباسقلی دایی تشکیل گردید. این جلسه رسمی به خاطر خبرگیری از احوال دریانی‌ها حائز اهمیت است - جلسات هیات‌های عزاداری در ایران به دلیل شکل شبکه‌ای داشتن، متعاقب خود جویایی احوال، همبستگی و اعتماد متقابل را به همراه آورده و باعث حمایت متقابل می‌شود - بعد از آن جلسات در منزل مرحوم قاسم دریانی تشکیل می‌شد و سپس به صورت تشکیلاتی در منزل مرحوم لطیفی تشکیل می‌گردید. در حدود سال

۱۳۳۸ تا حدود سال ۱۳۴۵ جلسات در مسجد ملک آباد، خیابان خیام، کوچه لاجوردی برقرار می‌شده است. از حدود سال ۴۵ تا ۵۴، ۵۵ در مسجد زهرای شهرآرا بوده است. بعد از آن چند سال در منزل عباسقلی پایدار بوده است و از سال ۱۳۶۰ به بعد نیز حسینیه فعلی دریانی‌ها در خیابان پاتریس می‌باشد.

بعد از سال ۱۳۶۰ که حسینیه تاسیس می‌شود حرکت به سمت نهادها و تشکل‌های پایدار شکل می‌گیرد. این دوره که تا میانه دهه ۱۳۸۰ طول می‌کشد، نهادهای پایدار دریانی شکل ثابتی می‌گیرند. از سال ۱۳۷۶ به بعد با ورود تشکل‌های دریانی‌ها در کارهای اقتصادی، عمرانی و توسعه‌ای، انجمن‌های مدرن و زادگاهی پا می‌گیرند. در این دوره مصداق بارز انجمن‌های زادگاهی ایرانی یعنی دریانی‌ها تبلور می‌یابد. انجمنی در راستای توسعه زادگاه و با انتخابات و روند دموکراتیک و ... در این دوره هیات سی نفره دریانی‌های تهران، شرکت عمران دریان، شرکت یاران دریان و... شکل می‌گیرد.

چرخه زندگی انجمن‌های زادگاهی دریانی چگونگی شکل‌گیری، چگونگی حرکت به سمت نهادهای پایدار، ورود به شبکه‌ای به بخش اقتصاد و همچنین چرخش به سمت توسعه روستای دریان را نشان می‌دهد. علاوه بر این چگونگی حرکت دریانی‌ها را بسوی شکل‌دهی نهادها و انجمن‌های مدرن را نشان می‌دهد.

ظرفیت‌های ساختاری انجمن‌های زادگاهی دریانی‌ها به عنوان یک انجمن همسو با توسعه زادگاه

نحوه آگاهی از نیازهای مردم و روستا برای انجمن زادگاهی دریانی‌ها روند زیر را طی می‌کند. در مرحله اول که مرحله‌ای فرعی نیز شاید به حساب بیاید. دریانی‌های تهران و همچنین بالطبع اعضای هیات سی نفره در بیشتر مراسم مختلف همچون مراسم مذهبی، اعیاد و همچنین در فصل تابستان به دریان رفته و از نزدیک با کمبودهای روستا و نیازهای مردم باخبر می‌شوند. در مرحله دوم و مرحله اصلی، وجود افراد رابط و مسئول برای این کار از طرف هیات سی نفره دریانی‌ها می‌باشد.

طرح‌ها و نیازهای مورد نظر روستا با نظر شورا، شهرداری خودگردان و دهیار روستا و با مشورت اهالی تشخیص داده شده و اولویت‌بندی می‌گردند. در این میان شهردار خودگردان روستا به عنوان رابط بین روستا و هیات سی نفره دریانی‌های تهران می‌باشد. این عوامل با انتقال نیازمندی‌ها و

طرح‌های مورد نیاز روستا به هیات سی نفره و همچنین دریانی‌های تهران، کار را برای تصمیم‌گیری و اجرای طرح‌ها آماده می‌نمایند.

همچنین رهبران این تشکلهای و بزرگان و هیات امنای دریانی‌ها خود بر اساس درک خود از نیازهای مردم روستا در پاره‌ای از موارد طرح‌ها و پروژه‌های مورد اجرا در روستا را تشخیص داده و برای آنها تصمیم‌گیری می‌نمایند.

چگونگی تخصیص منابع به طرح‌ها و پروژه‌ها

تخصیص منابع و ارسال وجوه دریانی‌ها تنها از مجرای هیات سی نفره صورت نمی‌گیرد. بدلیل اینکه مشخص شدن طرح‌ها و پروژه‌های مورد نیاز مردم از طریق مجرای شهردار، شورا و دهیاری است و هیات سی نفره فقط نقش تخصیصی داشته و نقش اجرایی چندانی ندارد. بنابراین هم هیات سی نفره و هم مجمع دریانی‌های تهران یک بودجه‌ای کلی را تخصیص می‌دهند و بعلاوه هر شخصی در حد توان و وسع خود به طرح‌های مصوب کمک می‌نمایند. وقتی با طرحی با موافقت جمعی همراه می‌شود، متعاقب آن و با تایید و تصویب هیات سی نفره از دریانی‌ها ساخته می‌شود که کمک‌های خود را نسبت به طرح مذکور وصول نمایند. بنابراین تخصیص منابع برای یک حساب مشترک صورت می‌گیرد که برای این حساب مشترک هم هیات سی نفره منبعی تخصیص می‌دهد و هم افراد کمک‌های خود را به صورت شخصی و جداگانه به آن وصول می‌کنند. تخصیص منابع نیز بر اساس برآوردهای اولیه‌ای که دریانی‌ها با همکاری نهادهای در درون روستا می‌کنند منابع را گسیل می‌دارند.

اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها در روستا

طرح‌های مصوب و مورد تایید برای اجرا با تخصیص اعتبارات لازم، توسط نظارت شهرداری خودگردان، شورا و دهیاری و همچنین با نظارت رهبران دریانی‌های تهران مورد اجرا قرار می‌گیرد. در ابتدا اطلاعاتی در مورد هزینه‌ها، جدول زمان‌بندی کار و بودجه تهیه می‌شود و بعد از ارائه آن به نهادهای دریانی، کار به اجرا در می‌آید. همچنین با شروع کار و سپردن طرح به پیمان‌کاران وقتی کار مراحل اولیه خود را طی می‌کند متعاقب آن از تشکیلات دولتی و سازمان‌های مربوطه برای تامین اعتبارات کمک خواسته می‌شود.

اما بطور کلی طرح‌ها و پروژه‌ها به دو صورت اجرا می‌شوند؛ طرح‌ها و فعالیت‌هایی که مربوط به بخش‌های دولتی نبوده و با سازمان‌های دولتی در ارتباط نیستند یا اینکه نیازی به کمک‌های دولتی

دیده نشده است مستقیماً توسط دریانی‌ها، اعتبارات تخصیص و با پیمانکاران خصوصی قرارداد بسته می‌شود و کار اجرا می‌شود.

اما بخشی که لازم به اعتبارات زیاد و همچنین در ارتباط با فعالیت‌های سازمان‌های دولتی است. ابتدا کلید اولیه کار و اعتبارات اولیه از طرف دریانی‌ها تامین و سپس از نهادهای دولتی - بر اساس قوانین دولتی با تامین خودیاری اولیه طرح‌های روستایی توسط روستاییان، دولت بخش بعدی کار را اجرا می‌نماید - کمک خواسته می‌شود.

علاوه بر این در مورد طرح‌هایی که افراد به طور جداگانه در روستا انجام می‌دهند، اشخاص در این مواقع با افرادی در درون روستا همکاری کرده و با همکاری فرد مورد نظر طرح را به مورد اجرا در می‌آورند.

پایداری و ماندگاری بلندمدت در اثرات توسعه‌ای انجمن‌های زادگاهی دریانی

تاریخچه و مصادیق طرح‌های اجرا شده دریانی‌های تهران در طول قرن اخیر نشان می‌دهد که دریانی‌های تهران از حدود سال ۱۳۲۰ تا حال حاضر در توسعه روستای خود نقش فعالی ایفاء نموده‌اند. و بسیاری از طرح‌های اجرا شده در روستای دریان مرهون فعالیت‌ها و کمک‌های توسعه‌ای مهاجران دریانی است مهاجرانی که علقه خاصی نسبت به زادگاه خود دریان دارند.

جدول شماره (۳) تاریخچه و مصادیق طرح‌های اجرا شده در طول ۸۰ سال اخیر توسط دریانی‌ها در دریان

نوع طرح	تاریخ	شخص یا اشخاص
مدرسه اتحاد دریان	۱۳۲۴	با مشارکت کل اهالی
مدرسه دخترانه ابراهیمی	۱۳۲۷	مهدی ابراهیمی دریانی
حمام عمومی	۱۳۲۸	هاشم هاشم زاده
درمانگاه	۱۳۳۶	مهدی ابراهیمی دریانی
احداث منبع آب شرب و شبکه آبیاری	۱۳۲۵ یا ۱۳۳۲	علیقلی دریانی
لوله کشی آب شرب	۱۳۳۶	قلی ابراهیمی دریانی
نصب ترانس برق و احداث دو باب ساختمان برای نگهداری	۱۳۵۵	قاسم دریانی
تجدید بنای مسجد جامع	۱۳۶۹	با مشارکت اهالی
احداث غسالخانه	۱۳۶۲	علی هوشیاری
تاسیس شهرداری خودگردان	۱۳۷۰	با مشارکت همه
طرح احیای قنوات	۷۸	با مشارکت همه
قنات اتحاد	۷۶	-
منبع آب	۷۷	-
احداث باغ ۲۰۰ هکتاری	۸۴	با مشارکت همه
کتابخانه	-	خیرین با همکاری دولت
سالن ورزشی	-	سازمان تربیت بدنی و خیرین
جدول کشی کوچه‌های روستا	۱۳۷۸	با مشارکت همه
آسفالت کلیه خیابان‌ها و کوچه‌ها	۱۳۷۸	با مشارکت همه
اهداء ۳۰ قطعه زمین مسکونی به افراد بی بضاعت	۱۳۸۴	-
احداث راه دریان شبستر	در حال اجرا	اداره راه و خیرین
بازسازی شبکه برق به طول ۱۵ کیلومتر	۱۳۸۵	اداره برق و خیرین
مرکز فاطمیه دریان برای نگهداری کودکان بی سرپرست	-	با مشارکت همه
ساخت خانه روحانی	۸۶	با مشارکت همه
احداث نانوايي	۸۷	با مشارکت همه
احداث کارخانجات متعدد	از ۸۴ به بعد	شرکت عمران دریان و دریانی‌های تهران

منبع: یافته‌های تحقیق

مدت زمانی طرح‌ها و مدت زمانی اجرای طرح‌ها

طرح‌ها و پروژه‌ها بسته به اینکه کوتاه مدت، میان مدت و یا بلند مدت باشند زمانی را برای اجرا طی می‌کنند. در این روستا طرح‌هایی با مدت زمانی کوتاه اجرا شده و همچنین طرح‌هایی با

مدت زمانی بلند نیز اجرا شده‌اند مثلاً طرح احیای قنوات روستا و بادام دیرگل از سال ۷۹ کلید خورده و تا الان نیز ادامه دارد.

اما بطور کلی در بیش از نصف سال دریانی‌های تهران در روستا مشغول فعالیت هستند. شهردار خودگردان دریا می‌گوید «هیات سی نفره، هیات امنای دریانی‌ها، شرکت عمران دریا و در کل دریانی‌های تهران تقریباً ۶ ماه فصل کاری، به فعالیت‌های عمرانی در روستا مشغول هستند».

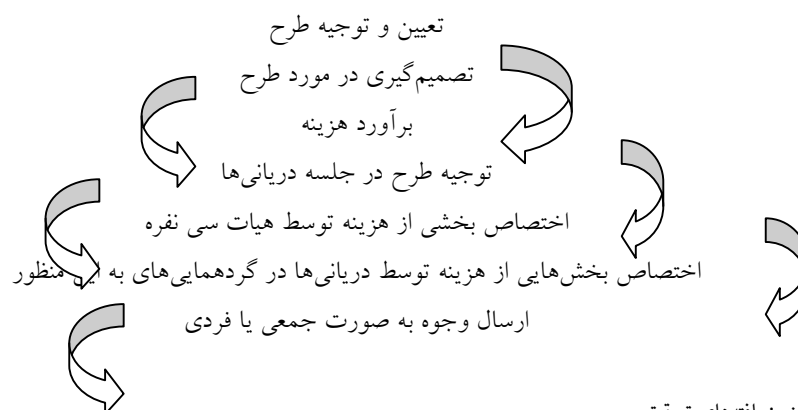
تداوم در اجرای طرح‌ها

یکی از بارزترین ویژگی‌های دریانی‌های تهران شاید تداوم در اجرای طرح‌هایشان باشد. چنانچه تاریخچه طرح‌های اجرا شده آنان در روستا این را به وضوح نشان می‌دهد. همچنین دریانی‌های تهران هر ساله طرح‌هایی را در روستا اجرا کرده و یا به طرح‌های مورد نظر روستاییان کمک خود را ارائه می‌کنند. در طی سالیان اخیر همواره طرح‌هایی به مورد اجرا در آمده و همچنین به اجرا می‌آید که عمده‌ترین کانال اجرایی آنها از طریق دریانی‌های تهران بوده است. یکی از اعضای هیات سی نفره می‌گوید «از سال ۷۶، دریانی‌ها به صورت جمعی وارد توسعه و عمران دریا شده‌اند و از آن تاریخ به بعد مداومت در کار هیات سی نفره وجود دارد» همچنین شهردار خودگردان دریا می‌گوید «فعالیت‌های جمعی دریانی‌های تهران برای عمران روستای دریا از سال ۷۶ شروع شده است، و شهرداری و شورا توانسته‌اند با مدیریت خود فعالیت‌های انفرادی دریانی‌ها را به سوی کار جمعی سوق دهند».

وجوه ارسالی

وجوه ارسالی در میان دریانی‌ها به دو صورت متبلور است. وجوه ارسالی جمعی و وجوه ارسالی شخصی. وجوه ارسالی جمعی که بیشتر از کانال هیات سی نفره است و وجوه ارسالی فردی که در آن هر یک از افراد بر حسب توان خود در طرح‌های مورد نیاز روستا کمک می‌نمایند. مکانیزم‌های ارسال وجوه دریانی‌ها به چهار شکل می‌باشد: (۱) بصورت مستقیم و برای افراد مجری طرح در روستا یعنی شهرداری خودگردان و شورا فرستاده می‌شود (۲) کمک‌های مردم به صورت جمعی فراهم شده و ارسال می‌شود (۳) افرادی بصورت مستقیم از روستا مراجعه کرده و پول را انتقال می‌دهند (۴) پول به حساب مشترکی در شهرستان وصول می‌گردد.

شکل (۱) نحوه تهیه و اجرای طرح در انجمن‌های زادگاهی دریانی

منبع: یافته‌های تحقیق

وجوه ارسالی در بخش وسیعی از فعالیت‌ها در روستای دریان مورد استفاده قرار می‌گیرد. بخشی از وجوه ارسالی در فعالیت‌های زیربنایی روستا، بخشی در فعالیت‌های عمرانی، طرح‌های توسعه‌ای، توسعه فرهنگی، توسعه اجتماعی و ... مورد استفاده قرار می‌گیرد. بخشی نیز برای محرومین و نیازمندان مورد استفاده قرار می‌گیرد تا برای بالا بردن سطح زندگی این قشر نیز قدمی برداشته شود.

اما در کل، وجوه ارسالی جمعی برای موارد بالا استفاده می‌شود اما وجوه ارسالی فردی به دو صورت استفاده می‌شود، بخشی که برای طرح ذکر شده بالا مورد استفاده قرار گرفته و به این منظور فرستاده می‌شود و بخشی از وجوه ارسالی شخصی که برای خانواده‌ها و خویشان فرستاده می‌شود که این بخش نیز به نوبه خود در بالا بردن سطح زندگی خانوارهای روستایی موثر است.

دلایل وجوه ارسالی

وجوه ارسالی در میان دریانی‌ها در چهار علت در جریان است. این چهار دلیل شاید با هم هم‌پوشانی داشته باشند ولی به علت پاره‌ای از اختلالات در بحث جدا آورده شده است. الف) نوع دوستانه: وجوه ارسالی بیشتر دلیل نوع دوستی و کمک به مردم روستای دریان را در بر دارد.

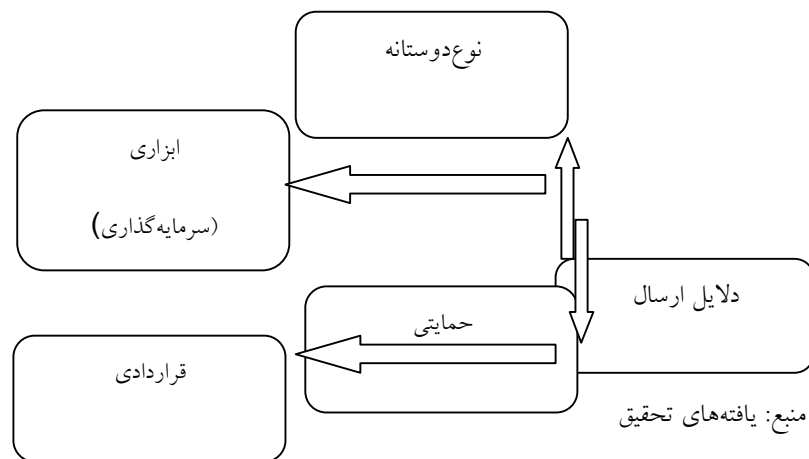
ب) ابزاری و سرمایه‌گذارانه: احداث کارخانجات و کارگاه‌ها در پاره‌ای موارد علاوه بر کمک به روستا و افراد در جهت سود افراد نیز می‌باشد.

ج) قراردادی: در برخی موارد افراد بر اساس قراردادهایی که با هم دارند وجوهی را ارسال می‌نمایند تا در آینده وجوه خود را دریافت نمایند.

د) حمایتی: بخشی از وجوه ارسالی نیز به منظور حمایت و دستگیری از افراد بی بضاعت در روستا ارسال می‌گردد.

ت) وجوهی نیز صرفاً به منظور توسعه و عمران روستا و با علم به این قضیه ارسال می‌گردد

شکل ۲ دلایل وجوه ارسالی

شراکت و توانایی‌های جمعی

دریانی‌های تهران در یک ارتباط تنگاتنگ و نزدیک با روستای خود قرار دارند. و به علت اینکه شهرداری خودگردان دریان نیز با وجوه ارسالی دریانی‌ها به مشغول به فعالیت است، عمده سازمانی که دریانی‌های تهران به صورت مستقیم با آن در تعامل و مشارکت هستند شهرداری خودگردان دریان، شورای اسلامی روستای دریان و دهیاری می‌باشد.

فرمانداری شهرستان شبستر و بخشداری همواره تعامل و مشارکت خود را با دریانی‌های تهران در مورد کمک و توسعه و عمران و آبادانی روستای دریان و بخصوص منطقه با این شکل‌ها تعامل و مشارکت دارند. حتی در مواقعی فرماندار شبستر در جلسات دریانی‌ها در تهران برای تصمیم‌گیری در مورد عمران و آبادانی روستا و منطقه حضور پیدا می‌کند. معاونت فرمانداری شبستر بر این عقیده است که «فرمانداری و بخشداری شهرستان شبستر همیشه از دریانی‌های تهران

حمایت کرده و حتی در جلسات دریانی‌ها در تهران شرکت کرده و آنها را تشویق کرده‌ایم». همچنین بخشدار بر این عقیده است که «اکثراً فرمانداری در روستاهایی که میزان خودیاری و مشارکت در آنها زیاد باشد بیشتر طرح‌های خود را به آنجا می‌برد که بستگی به مشارکت بالای آنها دارد. دریانی‌ها در بیشتر مواقع زیربنا را ایجاد کرده و دولت را مقید به کار در آنجا می‌کنند. همچنین مجمع خیرین دریانی‌های تهران فرماندار را دعوت می‌کنند و فرماندار نیز آنها را دعوت به همکاری در شهرستان می‌کند و فرمانداری نیز از آنها حمایت می‌نماید» همچنین وی می‌گوید که «فرمانداری حالت مشوقی دارد و از مسائل، مشکلات و معضلات آنها را پیگیری کرده و با همکاری ما با ادارات و تخصیص اعتبارات از طرف نهادهای دولتی صورت می‌گیرد».

در مورد همکاری سازمان‌ها و نهادهای دیگر در تخصیص منابع، این همکاری و یاری از طرف نهادهای دولتی و حکومت محلی است. فرمانداری شبستر بر این عقیده است که «همیشه همکاری و تخصیص اعتبارات از طرف حکومت محلی است». چرا که بر اساس قوانین دولتی در مواقعی که خویاری از طرف مردم صورت بگیرد و این خودیاری نیز در سطح بالا باشد نهادهای دولتی که طرح مورد نظر در حیطه آنها قرار می‌گیرد اعتبارات دولتی را به آن اختصاص می‌دهند. بخشدار می‌گوید «در مورد راه روستایی مستقیم دریا به شبستر که به طول ۷ کیلومتر است مردم ۳۰ درصد ۳۰۰ میلیون خودیاری و کمک کرده و دولت نیز (اداره راه و ترابری) بقیه این اعتبارات را متقبل شده است». همچنین فرمانداری می‌گوید که «ادارات مرتبط با طرح‌های اجرایی در روستا از قبیل اداره راه و ترابری، جهاد کشاورزی، بنیاد مسکن، اداره آب و برق و گاز، آموزش و پرورش و غیره در تخصیص اعتبارات طرح‌های اجرا شده توسط دریانی‌های تهران در روستا را یاری می‌کنند».

اثرات توسعه‌ای دریانی‌های تهران

حجم کمک‌ها

اکثر پاسخگویان حجم کمک‌های دریانی‌های تهران را به این روستا بسیار زیاد ارزیابی کردند. به گونه‌ای که نقش دریانی‌های تهران را در توسعه روستای دریا بیشتر مدیون این تشکل‌ها می‌دانند. و توسعه این روستا را تاریخی از کمک‌های دریانی‌های تهران و مهاجرین دریانی می‌دانند. همچنین حجم کمک‌های دریانی‌های تهران را در مقایسه با اعتبارات دولتی بسیار بیشتر ارزیابی کرده‌اند.

همچنین مسئولین نهادهای دولتی شهرستان از جمله فرمانداری شهرستان شبستر و بخشداران به لحاظ کمک‌های ارسالی و همچنین وجود خیرین گروهی، این روستا را در منطقه نمونه می‌دانند و آنان نیز حجم کمک‌های دریانی‌های تهران را بسیار بالا ارزیابی می‌کنند و حتی آن را از بخش دولتی نیز بسیار بالاتر می‌دانند.

وجود طرح‌های عمرانی و کارهای زیادی که در این روستا انجام شده است و مقایسه آن با روستاهای همجوار و سایر روستاهای شهرستان را نشانه‌ای از حجم وجوه ارسالی برای عمران و آبادانی این روستا می‌دانند.

تأثیرات بر روی توسعه منطقه

مسئولین محلی شهرستان تأثیرات دریانی‌های تهران و مهاجرین دریانی را در منطقه بسیار خوب ارزیابی کرده و نقش آنها را در عمران و آبادانی منطقه تأثیر داشته‌اند چرا که آنها در مسائل اجتماعی و اقتصادی منطقه تأثیر گذار هستند. برای نمونه بخشدار بخش مرکزی شهرستان بر این عقیده است که: «وقتی که دریا توسعه پیدا کند باطبع پیشرفت روستای دریا در منطقه تأثیر زیادی دارد و همچنین دریانی‌های تهران کلاً در عمران و آبادانی منطقه تأثیر گذار هستند. درست است که اولویت کاری آنها برای روستای خود است اما در مسائل اجتماعی و اقتصادی منطقه نیز کمک می‌کنند». همچنین معاونت فرمانداری شبستر بر این نظر است که «احداث کارخانجات در روستای دریا توسط دریانی‌های تهران و نقاط دیگر شهرستان یک نوع تبلیغ برای روستاهای دیگر است تا مهاجرین دیگر روستاهایمان نیز از این کارها و فعالیت‌ها در منطقه و روستاهای خود انجام دهند و یک فرهنگ پیشرفت را در منطقه بوجود آورند. آنها از نظر تاریخی و فرهنگی و از زمانی که در کشورهای منطقه و قفقاز نیز مهاجر بوده و کار می‌کردند سرمایه خود را به داخل تزریق کرده و برای منطقه خود کمک می‌کردند».

همچنین تأثیرات آنها در منطقه با احداث کارخانجات در منطقه و با ایجاد اشتغال، کمک به احداث مدارس، توجه به محرومین و جاهای دورافتاده در پیشرفت منطقه تأثیر زیادی دارند.

تأثیرات بر روی محل و روستا

فعالیت‌های عمرانی دریانی‌های تهران در روستای دریا

بررسی‌ها نشان می‌دهد که دریانی‌های تهران در سرمایه‌گذاری‌های عمرانی و توسعه‌ای در روستای دریا از طریق ساخت بناهای مذهبی، آموزشی، بهداشتی و درمانی، زیربنایی، فرهنگی ورزشی،

طرح‌های ابتکاری، ایجاد کارخانه‌ها و کارگاه‌ها و همچنین کارهای عام‌المنفعه دیگر نقش اساسی و تعیین کننده‌ای داشته‌اند. اکثر پروژه‌ها و طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای در سطح روستای دریان یا توسط دریانی‌های تهران ساخته شده و یا دریانی‌های تهران در آن مشارکت داشته‌اند. جدول شماره ۴ اثرات توسعه‌ای دریانی‌ها را در فعالیت‌های مختلف به تفکیک نشان می‌دهد.

جدول شماره (۴) اثرات عمرانی و توسعه‌ای دریانی‌ها در دریان

اثرات توسعه‌ای	مصادیق
کشاورزی	کاشت باغ ۲۰۰ هکتاری و در حال گسترش به ۴۰۰ هکتار، تسطیح زمینهای کشاورزی، احیای باغات و مزارع، آبرسانی و ...
بهداشتی، درمانی و سلامتی	تاسیس درمانگاه، خرید آمبولانس و تجهیزات پزشکی شامل دستگاه نوار قلب و بینایی سنجی، داروخانه
زیربنایی	پروژه احیای قنوات، احداث سد خاکی، کاشت باغ ۲۰۰ هکتاری، ساخت ۱ نانویی با پخت دو نوع نان، شهرداری خودگردان، ماشین‌های مورد نیاز شهرداری خودگردان، آسفالت و جدول کشی معابر، بازسازی شبکه برق، اهداء ۱ دستگاه مینی بوس، وانت نیشان، ماشین سواری، ماشین آتش نشانی، احداث جاده مستقیم دریان شبستر به طول ۷ کیلومتر
آموزشی	تاسیس ۴ مدرسه، ۲ ابتدایی و ۲ مدرسه راهنمایی و همچنین مقدمات ساخت ۱ مدرسه تیزهوشان
فرهنگی، ورزشی و مذهبی	مشارکت در تاسیس کتابخانه عمومی و احداث ورزشگاه، تاسیس صندوق قرض‌الحسنه، تاسیس محل نگهداری کودکان بی سرپرست تجدید بنای ۵ مسجد، احداث ۳ حسینه و ساخت خانه روحانی
اجتماعی	بهره‌گیری از مشارکت روستائیان در اجرای فعالیت‌های مختلف، حرکت به سمت فعالیت‌های جمعی، گروهی و تعاونی، بالا بردن مشارکت روستائیان، با مصادیقی چون پروژه احیای قنوات، شرکت تعاونی اتحاد دریان و ...
اقتصادی	احداث کارخانجات و کارگاه‌های متعدد (۱۲) واحد و اشتغالزایی برای ۳۱۵

منبع: یافته‌های تحقیق

همچنین برای فهم بهتر فعالیت‌های انجام شده توسط دریانی‌های تهران در روستای دریان فعالیت‌های عمرانی و توسعه‌ای دریانی‌های تهران را با دولت مقایسه کرده‌ایم. تا میزان فعالیت‌های عمرانی و توسعه‌ای بخش‌های دولتی را با انجمن‌های زادگاهی مورد مقایسه قرار دهیم.

جدول شماره (۵) تطبیق و مقایسه فعالیت‌های عمرانی و توسعه‌ای دولت و دریانی‌های تهران

فعالیت‌های عمرانی و توسعه‌ای	دولت	دریانی‌های تهران
آموزشی	-	تاسیس ۴ مدرسه، ۲ ابتدایی و ۲ مدرسه راهنمایی و همچنین مقدمات ساخت ۱ مدرسه تیزهوشان
مذهبی	-	تجدید بنای ۵ مسجد، احداث ۳ حسینیه و ساخت خانه روحانی
زیربنایی	مرکز مخابرات، برق، گاز، بانک صادرات، دهیاری	پروژه احیای فنوات، احداث سد خاکی، کاشت باغ ۲۰۰ هکتاری، ساخت ۱ نانوبی با پخت دو نوع نان، شهرداری خودگردان، ماشین‌های مورد نیاز شهرداری خودگردان، آسفالت و جدول کشی معابر، بازسازی شبکه برق، اهداء ۱ دستگاه مینی بوس، وانت نیسان، ماشین سواری، ماشین آتش نشانی، احداث جاده مستقیم دریان شیبستر به طول ۷ کیلومتر
فرهنگی ورزشی	تاسیس کتابخانه عمومی، احداث ورزشگاه	مشارکت در تاسیس کتابخانه عمومی و احداث ورزشگاه، تاسیس صندوق قرض الحسنه، تاسیس محل نگهداری کودکان بی سرپرست
بهداشتی و درمانی	تاسیس خانه بهداشت	تاسیس درمانگاه، خرید آمبولانس و تجهیزات پزشکی شامل دستگاه نوار قلب و بینایی سنجی، داروخانه
تولیدی	-	احداث کارخانجات و کارگاه‌های متعدد (۱۲) واحد
نوآورانه		احداث دو شهرک مسکونی: شهرک یزدان با ۴۰ واحد و شهرک سرابی با ۲۶ واحد مسکونی، اهداء ۳۰ قطعه زمین مسکونی به افراد کم بضاعت،

منبع: یافته‌های تحقیق

دریانی‌های تهران، سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال در روستای دریان

یافته‌ها نشان می‌دهد که در روستای دریان، با توجه به کمک‌های انجمن زادگاهی علاوه بر غلبه بر مشکل کم‌آبی و رونق بخش کشاورزی در این روستا، اشتغال در فعالیت‌های غیر کشاورزی نیز گسترده شده است. همچنین به این دلایل مهاجرت از این روستا نیز تا حدودی کاهش یافته است و در مواردی نیز ما شاهد حضور بلندمدت دریانی‌های تهران در روستای دریان هستیم. یعنی در تمام مدت سال و جدا از روزهای مراسمی و مناسبتی شاهد حضور گسترده مهاجران در روستا هستیم. از سال ۱۳۸۴ تاسیس کارخانه‌ها و کارگاه‌ها در روستای دریان شروع شد، البته قبل از این تاریخ نیز کارگاه‌هایی در این روستا احداث شده بود. همچنین بر اساس ارتباطات گسترده‌ای که دریانی‌های تهران با روستا داشتند، بیشتر مشاغلی در راستای فعالیت‌های خود ایجاد نمودند از قبیل شرکت‌های مواد غذایی، لبنی و بسته‌بندی مواد غذایی، که همسو با فعالیت آنها که در مواد غذایی بوده است.

جدول شماره (۶) واحدهای کارگاهی و میزان اشتغال‌زایی دریانی‌ها در دریان

واحد کارگاهی	تعداد واحدها	تعداد شاغلان	وضع فعالیت	نوع مالکیت
فرآورده‌های لبنی	۱	اشتغال‌زایی برای ۴۵ نفر	در حال بهره‌برداری	سهامی خاص (شرکت عمران دریان)
بسته‌بندی عمل	۵	۱۰	فعال	سهامی خاص
شرکت تولیدی مواد غذایی	۲	۱۸۰	فعال	سهامی خاص
بسته‌بندی مواد غذایی	۱	۶۵	غعال	سهامی خاص
روغن کشتی گردو	۱	-	در حال احداث	سهامی خاص
شرکت پلی اتیلن	۱	۵	فعال	سهامی خاص
تعاونی تولیدی	۱	۱۰	فعال	سهامی عام
جمع	۱۲	۳۱۵		

منبع: یافته‌های تحقیق

همچنین باید اضافه کرد که دریانی‌های تهران در زمینه ایجاد اشتغال برای جوانان جویای کار دریانی و حتی شهرستان، که به تهران مهاجرت می‌کنند، کارکرد دارند. استخدام افراد مهاجرت کرده جدید از روستا و منطقه در مشاغل دریانی و یادگیری کسب‌وکار و همچنین حمایت از آنها در پیدا کردن و تاسیس کسب‌وکار نیز حائز اهمیت است.

بحث و نتیجه‌گیری

دریانی‌های تهران به عنوان نمونه‌ای از مهاجران متعدد شهرها و روستاهای مختلف ایران در تهران به شمار می‌روند. این جمعیت مهاجری که دارای خاستگاهی روستایی از منطقه شبستر در آذربایجان شرقی هستند. از سال‌های اولیه ورود به تهران به نهادسازی و ایجاد تشکل پرداخته و کار خود را به صورت شبکه‌ای انجام داده‌اند و به این ترتیب روابط خود را با زادگاه خود نبریده‌اند. فرایند تشکیل هیات عزاداری و نهادسازی به همراه تشکیل شبکه‌های مختلف در طی این سالیان، از آنان مهاجرینی موفق در تهران ساخته است.

این کار جمعی و تشکیلاتی آنان که در نهایت به تشکیل هیات سی نفره، هیات امنای دریانی‌های تهران و شرکت عمران دریان، که از دموکراتیک‌ترین تشکل‌های مردمی- مهاجرتی در کشور می‌باشد به عنوان مصداقی از انجمن‌های زادگاهی نمود پیدا کرده است. ویژگی‌های سازمانی انجمن‌های زادگاهی دریانی، ترکیبی از آشنایان و اقوامی هستند که از یک روستای واحد بوده

بنابراین هماهنگی و همشکلی زیادی در بین دریانی‌ها وجود دارد. دریانی‌ها نسبت به همدیگر همبستگی و اعتماد، و در مورد وضعیت همدیگر بسیار توجه دارند. نحوه عضویت دریانی‌ها در انجمن‌های زادگاهی دریانی، به صورت خودکار و به دلیل شناختی که دریانی‌های تهران نسبت به همدیگر دارند بوده و نیاز به ثبت اسامی دریانی‌ها وجود نداشته است. همچنین به خاطر اینکه همه برخاسته از یک روستای واحد هستند، شناخت و وثوق کامل نسبت به همدیگر دارند. همچنین حضور دریانی‌ها در مراسم مختلف و جمع دریانی باعث اثبات عضویت آنها در تشکل‌های دریانی را به وجود می‌آورد علاوه بر این، دعوت در مراسم مختلف شخصی از دریانی‌ها باعث نزدیکی و اعلام عضویت افراد را در تشکل‌های دریانی را فراهم می‌آورد. همچنین برای انتخاب روسا و اعضای اصلی نیز از روش دموکراتیک استفاده کرده که نمونه بارز آن هیات سی نفره است که دارای منبع درآمد ثابتی می‌باشد.

انجمن‌های زادگاهی دریانی‌ها در تهران دارای مکان ثابت بوده و محل حسینه دریانی‌ها مکان ثابتی را برای گردهم‌آیی‌ها و همچنین برگزاری مراسم دریانی‌ها بوجود آورده است. همچنین در محل حسینه دفاتری برای صندوق قرض‌الحسنه، هیات سی نفره و هیات امنای دریانی‌های تهران موجود می‌باشد. نحوه آگاهی از نیازهای مردم و روستا دو مرحله را طی می‌نماید. در مرحله اول، دریانی‌های تهران در مسافرت به روستا از نزدیک با کمبودهای روستا آشنا باخبر می‌شوند. در مرحله دوم و مرحله اصلی، وجود افراد رابط و مسئول برای این کار از طرف هیات سی نفره دریانی‌ها می‌باشد.

طرح‌ها و نیازهای مورد نظر روستا با نظر شورا، شهرداری خودگردان و دهیار روستا و با مشورت اهالی تشخیص داده می‌شوند و اولویت‌بندی می‌گردند. در این میان شهردار خودگردان روستا به عنوان رابط بین روستا و هیات سی نفره دریانی‌های تهران می‌باشد. این عوامل با انتقال نیازمندی‌ها و طرح‌های مورد نیاز روستا به هیات سی نفره و همچنین دریانی‌های تهران، کار را برای تصمیم‌گیری و اجرای طرح‌ها آماده می‌نمایند. همچنین رهبران این تشکل‌ها و بزرگان و هیات امنای دریانی‌ها خود بر اساس درک خود از نیازهای مردم روستا در پاره‌ای از موارد طرح‌ها و پروژه‌های مورد اجرا در روستا را تشخیص داده و برای آنها تصمیم‌گیری می‌نمایند.

هم هیات سی نفره و هم مجمع دریانی‌های تهران یک بودجه‌ای کلی را تخصیص می‌دهد و هم اینکه هر شخصی در حد توان و وسع خود به طرح‌های مصوب کمک می‌نمایند. اما باید در نظر داشت که وقتی موافقت با طرحی اعلام شد متعاقب آن و با تایید و تصویب هیات سی نفره از دریانی‌ها ساخته می‌شود که کمک‌های خود را نسبت به طرح مذکور وصول نمایند. بنابراین تخصیص منابع برای یک حساب مشترک صورت می‌گیرد که برای این حساب مشترک هم هیات سی نفره منبعی تخصیص می‌دهد و هم افراد کمک‌های خود را به صورت شخصی و جداگانه به آن وصول می‌کنند.

کلاً طرح‌ها و پروژه‌ها به دو نوع اجرا می‌شوند؛ بخشی که مربوط به بخش دولتی نبوده و با سازمان‌های دولتی در ارتباط نیستند یا اینکه نیازی به کمک‌های دولتی دیده نشده است مستقیماً توسط دریانی‌ها، اعتبارات تخصیص و با پیمانکاران خصوصی قرارداد بسته می‌شود و کار اجرا می‌شود. اما بخشی که لازم به اعتبارات زیاد و همچنین در حیطه سازمان‌های دولتی است. ابتدا کلید اولیه کار و اعتبارات اولیه از طرف آنها تامین و سپس از دولت و بر اساس قوانین دولتی که با تامین خودیاری اولیه، دولت بخش بعدی کار را اجرا می‌کند، استفاده می‌شود. علاوه بر این در مورد طرح‌هایی که افراد به طور جداگانه در روستا انجام می‌دهند، اشخاص در این مواقع با افرادی در درون روستا همکاری کرده و با همکاری فرد مورد نظر طرح را به مورد اجرا در می‌آورند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که از حدود سال ۱۳۲۰ تا حال حاضر دریانی‌های تهران در توسعه روستای خود نقش فعالی ایفاء نموده‌اند. اما بطور کلی در بیش از نصف سال یعنی ۶ ماه از سال دریانی‌های تهران در روستا مشغول فعالیت هستند.

دریانی‌های تهران بارزترین ویژگی‌شان شاید تداوم در اجرای طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای روستایشان باشد. در طی سالیان اخیر در روستای دریان همواره طرح‌هایی به مورد اجرا درآمده که عمده‌ترین کانال اجرایی آنها از طریق دریانی‌های تهران بوده و همچنین به اجرا در می‌آید که آن هم نیز با کمک‌ها مساعدت‌های دریانی‌های تهران می‌باشد.

وجوه ارسالی دریانی‌ها نیز به دو صورت در میان دریانی‌ها متبلور است. وجوه ارسالی جمعی و وجوه ارسالی شخصی. وجوه ارسالی جمعی که بیشتر از کانال هیات سی نفره می‌باشد و وجوه

ارسالی فردی که هر یک از افراد بر حسب توان خود در طرح‌های مورد نیاز دریاں کمک می‌کنند.

دریانی‌های تهران در یک ارتباط تنگاتنگ و نزدیک با روستای خود قرار دارند. و به علت اینکه شهرداری خودگردان دریاں نیز با وجوه ارسالی دریانی‌ها به مشغول به فعالیت است، عمده سازمانی که دریانی‌های تهران به صورت مستقیم با آن در تعامل و مشارکت هستند شهرداری خودگردان دریاں، شورای اسلامی روستای دریاں و دهیاری می‌باشد. فرمانداری شهرستان شبستر و بخشداری همواره تعامل و مشارکت خود را با دریانی‌های تهران در مورد کمک و توسعه عمران و آبادانی روستای دریاں و بخصوص منطقه با این تشکل‌ها تعامل و مشارکت دارند. حتی در مواقعی فرماندار شبستر در جلسات دریانی‌ها در تهران برای تصمیم‌گیری در مورد عمران و آبادانی روستا و منطقه حضور به هم می‌رساند.

حجم کمک‌های دریانی‌های تهران به این روستا را بسیار زیاد است. به گونه‌ای که نقش دریانی‌های تهران را در توسعه روستای دریاں بیشتر مدیون این تشکل‌ها می‌دانند. و توسعه این روستا را تاریخی از کمک‌های دریانی‌های تهران و مهاجرین دریانی می‌دانند. همچنین حجم کمک‌های دریانی‌های تهران را در مقایسه با اعتبارات دولتی بسیار بیشتر ارزیابی کرده‌اند. همچنین مسئولین نهادهای دولتی شهرستان از جمله فرمانداری شهرستان شبستر و بخشداری به لحاظ این ویژگی‌های کمک‌های ارسالی و همچنین وجود خیرین گروهی این روستا را در منطقه نمونه می‌دانند و آنان نیز حجم کمک‌های دریانی‌های تهران را بسیار بالا ارزیابی می‌کنند و حتی آن را از بخش دولتی نیز بسیار بالاتر ارزیابی کرده‌اند. وجود طرح‌های عمرانی و کارهای زیادی که در این روستا انجام شده است و مقایسه آن با روستاهای همجوار و سایر روستاهای شهرستان را نشانه‌ای از حجم وجوه ارسالی برای عمران و آبادانی این روستا می‌دانند.

مسئولین محلی شهرستان تاثیرات دریانی‌های تهران و مهاجرین دریانی را در منطقه بسیار خوب ارزیابی کرده و نقش آنها را در عمران و آبادانی منطقه تاثیر داشته‌اند چرا که آنها در مسائل اجتماعی و اقتصادی منطقه تاثیر گذار هستند. همچنین تاثیرات آنها در منطقه با احداث کارخانجات در منطقه و با ایجاد اشتغال، کمک به احداث مدارس، توجه به محرومین و جاهای دورافتاده در پیشرفت منطقه تاثیر زیادی دارند.

در نهایت با توجه به اثرات توسعه‌ای و عمرانی که این الگو در روستای دریان داشته است. از این الگو می‌توان برای توسعه روستایی در مناطقی از ایران استفاده نمود بدون اینکه دولت در این نوع از توسعه دخالت داشته باشد. اما با این حال دولت می‌تواند نقش تسهیل‌کننده و مشوق برای شکل‌گیری این نهادها باشد و از این انجمن‌ها برای توسعه روستایی استفاده نماید.

پی‌نوشت‌ها

[1] Hometown Associations (HTAs)	[4] Gordan
[2] Remittances	[5] Non Government Organizations
[3] Fox and Bada	[6] Midekahou

منابع

- استراوس، آنسلم، کوربین، جولیت (۱۳۸۵). **اصول روش تحقیق کیفی: نظریه‌مبنایی رویه‌ها و شیوه‌ها**. ترجمه بیوک محمدی، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
- رضوانی، محمدرضا و رجایی، سیدعباس (۱۳۸۶). "مهاجران و نقش آنها در توسعه و عمران روستایی: مطالعه موردی دهستان رامشه در شهرستان اصفهان". **فصلنامه روستا و توسعه**، سال ۱۰، شماره ۳.
- Azad, Abul Kalam. (2004). "Migrant Workers Remittance: Can it be a Source of Finance for Micro-Enterprises Development in Bangladesh?", International Organisation for Migration (IOM) sponsored Associated Session on 18 February 2004 during the Asia Pacific Regional Micro Credit Summit Meeting of Councils", 16-19 February 2004, Dhaka, Bangladesh.
- Caglar, Ayse. (2006). "Hometown Associations, the rescaling of state spatiality and migrant grassroots transnationalism", *Global Networks* 6,1, Blackwell Publishing Ltd & , Global Networks Partnership.
- Fox, Jonathan & Bada, Xochitl. (2008). "Migrant Organization and Hometown Impacts in Rural Mexico", **Journal of Agrarian Change**, Vol. 8 Nos. 2 and 3, April and July, pp. 435- 461.
- Garip, Filiz. (2007). "From Migrant Social Capital Community Development :A Relational Account of Migration, Remittances and Inequality, A Dissertation Presented to the Faculty of Princeton University in Candidacy for the degree of Doctor Philosophy", Department of Sociology
- Gordon, Dan. (2006). "Local Heroes: How Mexican Immigrants Improve Living Conditions Back Home". **Grassroots Development Journal of Inter-American foundation**. Vol 27, no 1.
- Lopez, H, Felipe & Luis Escala-Rabadan, Raul Hinojosa-Ojeda (2001). "Migrant Associations, Remittances, and Regional Development Between Los Angeles and Oaxaca", Mexico, North American integration and Development Center School of Public Policy and Social Research University of California, Los Angeles.
- Orozco, Manuel. (2004). "Mexican Hometown Associations and Development Opportunities. **Journal of International Affairs**. Spring, vol. 57, no.2.

- Orozco, Manuel. (2003). "Hometown Associations and their Future Partnership: New Development Opportunities?", *Inter-American Dialogue*. Report commissioned by the United States Agency for International Development . Washington, D.C.
- Rivera-Salgado, Gaspar and et al. (2006). "The Universe Hometown Associations in the United States". *Grassroots Development Journal of Inter-American foundation*. Vol 27, no 1.
- Rivera-Salgado, Gaspar. (2006). "Chapter 2: Mexican Migrant Organizations, Invisible NoMore Mexican Migrant Civic Participation in the United States, Edited by Xochitl Bada". Jonathan Fox and Andrew Selee. Woodrow Wilson International Center for Scholars.
- Vargas-Lundius, Rosemary (2004). "Remittances and Rural Development in Latin America and the Caribbean: An IFAD Perspective", IFAD Governing Council _ Twenty-Seventh Session.
- Zabin, Carol and Luis Escala Rabadan. (1998). "Mexican Hometown Associations and Mexican Immigrants Political Empowerment in Los Angeles" The Aspen Foundations Non-Profit Sector Fund-California Program, California